

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhaja vsak dan sveder izjemni modelje in prazniha.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudo vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto K 24— | Četrt leta K 6—
Pol leta 12— | En mesec 2—

V upravnistvu prejemaj na mesec K 1-90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto K 25— | Četrt leta K 6-50
Pol leta 13— | En mesec 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hrati se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Vojska.

Dunaj, 28. septembra.

V tem trenutku že morda bruhajo italijanske oklopnice in križarke ogenj in jeklo v Tripolis in 30.000 italijanskih vojakov stoji na tripolitskih tleh. Se popoldan je izjavljalo avstrijsko zunanje ministrstvo, da v italijanski ultimatum ne verjame, zlasti ker Italija svojih zahtev še prav nič formulirala ni. Ob petih popoldne pa je prinesel rimski brzojav to, česar naša vlada »ni hotela« verjeti. Italijanski ultimatum se oficijalno publicira; odposlan je bil v noči od 26. na 27. t. m. in najbrž danes uradno izročen visoki porti. Jutri dopoldne poteče rok in telegraf bo naznanil blizu tripolitske obali zbranim poveljnikom, da se je vojska pričela.

Vsaka druga možnost je skoraj izključena. Italija je v svojem ultimatu daleč prekorajčila vse, kar se je pričakovalo. Ne le gospodarske privilegije, ne le političen protektorat temveč vtelesenje Tripolitane v državnopravno telo države, oziroma

razširjenje suverenitete italijanskega kralja nad to turško provinco zahteva Italija. Njen ultimatum je tozadevno tako jasen in precizen, da je ime pravzaprav že napočelo: dokument, ki ga je izročil italijanski poslanik velikemu vezirju je marveč pravcata napovedba vojske.

Tekst ultimata.

Italijanska vlada povdarja v tem dokumentu predvsem, da se je dolga leta zamanj trudila pridobiti turško vlado za reforme, ki bi naj iztrgale Tripolitanijsko in Kyrenaiko iz zanemarjenosti in nerada, kar je v življenjskem interesu bližnje Italije. Navzlic lojalnemu zadržanju italijanske vlade, navzlic njeni potrpežljivosti in vzdržnosti pa je otomanska vlada sistematično, trdovratno in neopravičeno nasprotovala vsakemu italijanskemu podjetju ter pri vsaki priliki pokazala sovražnost napram legitimnim težnjam Italije.

V poslednji uri je sicer poskusila uravnati zadevo na ta način, da je ponudila vse možne gospodarske koncesije, toda Italija se v tem trenutku v podobna pogajanja ne more spuščati, ker v njih ne vidi nikake garancije za bodočnost, temveč le permanentne povode novih konfliktov.

Na drugi strani dokazujejo poročila italijanskih konzulatov, da je položaj v Tripolitanijski skrajno nevar in da turški oficirji in vladni organi odkrito ščuvajo proti Italijanom. To pomenja neposredno nevarnost, ki je postala tem večja, ker je turška ladja izkrcala v Tripolis svoje vojaštvo. Italijanska vlada je primorana varovati svojo čast in svoje interese in je sklenila Tripolitanijsko in Kyrenaiko z oboroženo silo okupirati. To se ji zdi edino možna rešitev spornega vprašanja, zato upa, da se turška vlada temu koraku ne zoperstavi ter tudi vseh nadaljnjih potrebnih akcij ne otežkoči.

Kraljevsko italijansko poslanstvo v Carigradu ima nalog zahtevati od turške vlade peremptorijni odgovor tekom 24 ur po vročitvi pričujoče listine, sicer bo dala nemudoma povelje, da se okupacija izvrši.

Odgovor Turčije.

Ni dvomiti, da bo Turčija smatrala ta ultimatum kot bojno napoved ter po tem tudi uravnala svoje postopanje. Pomenjalo bi za sedaj vladajoči mladoturški režim narav-

nost katastrofo, ko bi se uklonil italijanski zahtevi ter molče ali pa glasno pritrdil ultimatu italijanske vlade. Že je včeraj demonstrirala v Carigradu razburjena množica proti »izdajalskemu« velikemu vezirju, že se širi v mladoturških krogih malodušnost, nevarno znamenje politične onemoglosti, posledice, ki bi nastale če se visoka porta Italiji brez odpora ukloni, bi bile nepregledne in neposredne.

Seveda stvar ne izgleda boljše, če se Turčija poda na bojno polje. V Tripolitanijski je njena oborožena sila tako majhna in tako zanemarljiva, da se italijanski armadi pač ni bati onih par regimentov raztrganih turških »askari«. Da pošlje Turčija novo vojaštvo v Tripolitanijsko je popolnoma izključeno, ker je premoč italijanske mornarice tako velikanška, da bi bilo brezumno upati na srečo pri transportu vojaštva. Turčija bo torej morala mobilizirati proti Italiji druge sile in upravičena je bojazen, da bo poklicala na pomoč divja plemena Arabcev in muslimanski fanatizem prebivalstva — krvava je bodočnost tripolitskih poljan.

O končnem uspehu seveda ni dvomiti. Na tisoče masakriranih Evropejcev ne more preprečiti italijanske zmage, če tudi bo tak boj zahteval nepreračunljive žrtve od Italijanov ter najbrž tudi od njene strani izval represalije — Kreto in Albanijo.

Turška vlada bo riskirala vojsko, da ohrani ostanke svojega ugleda; ravnila se bo po obupnem geslu: »naj pride kar hoče« — da se izogne vsaj neposrednemu polonu. Ne smemo pa pozabiti, da stoji tik Tripolitanijsko slamo krita albanska koč. Kdo verjame, da iskne ne padejo na to nevarno stavbo?

Z italijanskim ultimatom resp. italijansko-turško vojsko pričena nova faza v razvoju »turškega vprašanja«. komplikacije, katerih prvotine je danes še težko izslediti. Temna bodočnost turške države in temni oblaki se zbirajo nad Balkanom. Danes vidimo v konfliktu le dva nasprotnika; koliko jih zazremo v najbližji bodočnosti?

Italija — balkanskim deželam.

Italijanski zunanji minister di San Giuliano je poslal 26. t. m. italijanskim poslanstvom v Atenah, Beogradu, na Cetinjah, v Sofiji in

Bukareštu, kakor tudi konzulatom v Solunu, Jedrenju, Janini, Valoni, Skoplju, Prizrenu, Škadrju, Bitolju, Kanci in Derazzu sledečo brzojavko: Vedni odpor, s katerim je Turčija nasprotovala vsakemu zakonitemu gospodarskemu delovanju Italije v Tripolitanijski in Cyrenaiki, in pa nevarnost, kateri so naši sorojaki izpostavljeni v tej provinci, morejo v trenutku prisiliti kraljevo vlado, da resno nastopi, kar bi lahko povzročilo konflikt med Italijo in Turčijo. Kraljeva vlada hoče tripolitsko vprašanje rešiti, kakor to zahtevajo interesi in čast Italije. Toda kakršnakoli naj bodo sredstva, ki se bodo v dosego te svrhe rabila, podlaga njene politike je in ostane ta, da se vzdrži teritorialni status quo na balkanskem polotoku in konsolidacija evropske Turčije. V sled tega tudi nimamo namena, podpirati kakršnikoli gibanje na balkanskem polotoku proti Turčiji, temveč hočemo svoje prizadevanje podvojiti, da preprečimo posebno v tem trenutku, da bi se pripetili taki dogodki. In potrebnost je, da se, če bi se pojavilo tako upanje ali take iluzije, oziroma če bi se imele pojaviti, te takoj uniči. Temu končnemu cilju politike kraljeve vlade boste morali prilagoditi svoje obnašanje in postopanje, kakor hitro bo za to prilika.

Albanija.

V Albaniji je dozdaj še mir. Vendar pa poročajo avstrijski klerikalni listi, da v Albaniji že gori. To časopisje je že pri zadnji ustaji kaj rado prinašalo razne senzacionalne vesti, ki nikakor niso odgovarjale resnici. Iz vsega se mora dobiti vtisk, da hočejo ti krogi v Albaniji nemire, iz katerih bi lahko nastale razne komplikacije, vsled katerih bi morala eventualno tudi naša država vmes poseči in morda ta ali oni del okupirati.

Italijanska mornarica pred Tripolisom.

Dve diviziji bojnih ladij s torpedovkami, katerim sledi cela mornarica transportnih ladij, križajo v dogledni daljavi pred mestom. Več drugih italijanskih bojnih ladij križa na širokem morju, da vzamejo v varstvo transportne ladje, ki so na potu.

Vojne priprave Italije.

Včeraj poročajo iz Rima, da se je vojvoda abruški včeraj popol-

odne vkrcal in prevzel poveljstvo torpedne mornarice. Najbrže bo danes odplul iz Tarenta. Včeraj so prišli v Rim pod orožje poklicani rezervisti, katere je prebivalstvo sprejelo z velikanskim navdušenjem. Iz Rima je odšlo več vojaških komisij, da nakupijo na Francoskem, Ogrskem in Nemškem konj. — Iz Milana poročajo, da je na centralnem kolodvoru pripravljenih več sto vagonov, da transportirajo vojaštvo proti jugu. Vsi tiri so zastavljeni z vojaškimi vlaki. Tovorni promet je popolnoma ustavljen. Včeraj se je odpeljalo več vojaških transportov proti jugu. Velike množice ljudstva so burno pozdravljale vojske. Z oken so s svetilnicami obsipali vojske. Ko so anarhisti sramotili vlado, bi jih ljudstvo skoraj linčalo.

Razporeženje v Rimu.

Razporeženje v Rimu je navdušeno. Zadnja poročila so napravila velikanski vtisk in povzročila veliko navdušenje. Po cestah hodijo velike množice ljudi. Vse dame in gospe nosijo italijanske kokarde. Na kolodvoru je zelo živahno, ker prirejajo vojakom ovacije.

Turška mornarica.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Turška mornarica, ki se nahaja pred Bejrutom, je dobila ukaz, da odplove proti Carigradu. Če se ji bo to posrečilo, je veliko vprašanje. Italijanska vlada hoče baje mornarico zadržati. Služi naj kot zastava, če bi prišlo do izgrediv proti Italijanom v Turčiji. Že tri dni je pod kontrolo oddelka italijanske mornarice. Turška mornarica bi se zastoj upirala.

Poročila iz Tripolitane.

»Daily Chronicle« poroča iz Tripolisa: Turški parnik »Derna« je izkrcal sto vojakov, kakor tudi več zabojev streljiva in pušk. Mnogo turških družin se pripravlja na beg. Komite za edinstvo in napredek v Tripolisu pa je ukazal Turkom, da ne smejo pod nobenim pogojem zapustiti mesta, sicer se jih bo s silo zadržalo. Italijanska kolona v Tripolisu se je skoraj vsa vkrcala. V mestu ostane le nekaj italijanskih uradnikov in par drugih Italijanov. Trgovina je skoraj popolnoma ustavljena. Konzuli v Tripolisu so imeli konferenco o korakih, ki jih je treba napraviti v varstvo Evropejcev.

LISTEK.

Ljubezen in sovraštvo.

Povest.

(Spisal Anton Antonov.)

(Dalje.)

»Ali se je kontrolorjeva žena ustrelila? se norčuje Ržen iz Jere.

»Se kaj bujšega, gospodje!« de skoraj obupano kuharica. »Pravijo, no, Grandovčev Jazon mi je pravil, da odstavijo Ellenhoferja kot župana ter pomečejo vse Nemce iz občinske hiše.«

»To je tudi res!« izgovore vsi trije, kakor eden.

»Takega dobrega in prijaznega gospoda je vendar škoda zametavati na stara leta,« zavzdihne Jera, ki ji je bilo v resnici žal zanj.

»Zenska, molčite!« zagrmí nad njo radi njenih zadnjih besed razjarjeni Griva. »Nemec je in hoče še nadalje nemškutariti po naši zemlji. Da je pravičen, kakor bi moral biti kot župan, bi se mu ne skrivilo nobenega lasu na njegovi stari glavi. Ali on je šel z Nemci in nemčurji ter glasoval za to, da se za par nemških otrok dovoli brezplačno prostor nemški šoli.«

»Dol s takimi župani! Dol s takimi odborniki!« so zavpili vsi trije.

Jera se je vstrašila ter zbežala v kuhinjo, kjer se je čutila varno pred vsako še tako pretečo nevarnostjo.

»Na zdravje slovenski domovini!« je napil navdušeno zavedni Griva svoji mili domovini.

»Na zdravje! Zivela Slovenija!« sta ji nazdravljala tudi Zgovoren in Ržen.

Začuvši te besede je prišla Jera spet do besede.

»Pa še nekaj, gospodje! Vsa trška posvetna gospoda je zbrana pri »lepi Mimici«. In gospod Železnik je vas povabil za nočjo v to družbo,« je dejala Jera vrnivši se iz kuhinje.

»Pa gremo!« so veselo vzdiknili vsi trije naenkrat ter popili kar je bilo še vina v steklenici.

Tako jih je prevzelo navdušenje do svoje lepe domovine in tak srd proti njenim sovražnikom jim je pograbil mlade duše, da ni povedal vsega Zgovoren, kar je imel še pred nekaj minutami na jeziku. Pa tudi Ržena je nekaj šetgato prej po ustih, ali sedaj ni časa zato.

Odkar so razpisane občinske volitve na osmega maja, se je življenje popolnoma predrugačilo v Zavinku. Niti škandaloznega dogodka med davčnim kontrolorjem in okrajnim zdravnikom dr. Antonom Drenom niso ljudje tako natanko in podrobno razreševali, kakor bi ga sicer. Vsi so sicer verjeli vsem, ki so ga pripove-

dovali, ali tistega zanimanja in radovednosti ni bilo, kakor bi bilo, da niso bile občinske volitve pred pragom.

Če tudi je streljal davčni kontrolor na dr. Antona Drena, ki se je zaljubil v njegovo ženo, če tudi je pri prvi sodni obravnavi propadel kontrolor ter bil kaznovan z veliko denarno globo, in če tudi je šla govorica po trgu, da bo davčni kontrolor upokojen radi tega škandalčka, ali vse te vesti so šle kar mimo, sicer za take stvari tako dovtetnih ušes radovednih tržanov. Kajti važnejšim in resnejšim dogodkom so se bližali zavinski občani.

Glas »občinske volitve!« je kar elektriziral vse ljudstvo ter razburil še tako mrtvo dušo.

Narodna zavest, ki so jo ponajveč le naprednjaki raznetili širno naše slovenske domovine, je zaslegla tudi zavinsko občino.

In ljudje so se oddahnili od železnega nemškega jeroštva v Zavinku, ko je pred dvema letoma z zlatimi črkami sestavljen napis »Posojilnica in hranilnica v Zavinku« zablestel raz napredno hišo žrnega obrtnika in skrbnega gospodarja Antona Železnika. Dan za dnem so hodili v posojilnico po denar, da so se otreli strahu pred Nemcem Fridrikom Ellenhoferjem, milijonarskim trgovcem in županom v Zavinku.

Pokoneci so šli naši ljudje sedaj po trgu ter se izogibali Ellenhoferja.

Dva nova narodna trgovca sta že poleg drugih prav dobro izhajala v Zavinku, kar je pokazalo, s čegavim denarjem si je polnil trgovec Ellenhofer svoj nemški žep.

Ellenhofer je prav dobro to vedel. Zato pa tudi ni počivala njegova stranka.

Ker je imela ogromna denarna sredstva na razpolago, je upala z denarjem prodati s svojimi kandidati v občinski svet. Podkupovanja, obrežovanja in sumničenja so bila pri njihovih podrepih na dnevnem redu.

Vsekako se je pa opazalo, da se zelo Nemci boje za županski stolec.

Ponoči so lazili vsi, ki so drli za Ellenhoferjem, okoli omahljivcev, obetali jim zlata nebasa ter jim žugali z ognjenim peklom. Ali tudi to ni dosti izdalo.

Slovenci so se delili po političnem prepričanju v dva tabora, in sicer v naprednjake in klerikalce.

Naprednjaki so imeli, kakor so stale stvari, največ volitev na svoji strani. Saj so to tudi zaslužili v polni meri.

Rešili so ljudi s »Posojilnico in hranilnico« iz nemških rok. Osnovali so izobraževalno društvo ter ustanovili pevsko društvo »Lipov cvet«.

Klerikalcem ni kazalo letošnje volilno gibanje nič kaj posebno prijaznega lica. Zato pa so se jeli z naprednjaki pogajati. Ali stavili so

nesprejemljive pogoje, vsled česar so se razbila vsa pogajanja in klerikalci niso vedeli, kaj bi počeli. Da bi nastopili samostojno, niso imeli še dovolj zaslonbe v volilnih. Da bi pa kar očitno prestopili v nemški tabor, si pa tudi niso upali. Tako so plaval dolgo med obema odločujočima strankama. Dozdevalo se je, kakor bi hoteli ljubimkovati s privrženci nemškega boga Ellenhoferja.

Zgovoren, Ržen in Griva so šli torej k »lepi Mimici«, kjer so našli zares celo trško gospodo zbrano v veliki gostilniški sobi; tu so dobili komaj prostora, ker je bila že skoraj prenapolnjena.

Anton Železnik je ravno končal svoj govor, ko so vstopili naši trije železniški uradniki.

»Prijetelj!« povzame besedo dr. Slavoj Repnik, ki je imel zelo malo mesa na sebi, ali veliko zavednosti v svojem srcu. »Prijetelj! Vesele novice prihajajo iz strani naših volilcev. Kakor se čuje, hočejo naši ljubi klerikalci pomagati Nemcem do zopetnega gospodovanja v našem slovenskem trgu s tem, da se ne udeležijo glasovanja. Ali mi se tega ne bojimo, ker smo v zavesti, da gotovo pridemo letos do lepe večine v občinskem svetu in do slovenskega župana! Zagotovljeni smo, vam rečem. Kajti vsa trg je za naše moze s prav malimi izjemami.«

(Dalje prihajajo.)

Železničarsko gibanje.

(Iz železničarskih krogov.)

Znova so se železničarji začeli gibanj in zahtevajo razmeram primerno zvišanje svojih dohodkov.

Vsakdo vidi v železničarju dobro plačanega državnega uslužbenca, ne vidi pa raznovrstnih nevarnosti, katerim je izpostavljen in ne ve, kaj se vse od železničarja v službi zahteva. Nobeden državni uslužbenec ni terorizmu svojih predstojnikov toliko izpostavljen kakor železničar, in v nobeni drugi državni službi se uslužbenec tako brezobzirno ne kaznujejo in šikanirajo, kakor ravno pri železnici. — Redki, kakor bele vrane so slučajji, da ni bil železničar v svoji službeni dobi kaznovan in še redkejši so slučajji, da se najde dober in prizanesljiv predstojnik.

Višjim železniškim uradnikom so izročeni nižji uslužbenec in prideleni uradniki v milost in nemilost in radi tega pašujejo ti gospodje brez primere in trpinčijo svoje pridlene nižje uslužbence.

Pa ne samo, da je železničar od svojih predstojnikov in centrale trpinčen in zapostavljen, on je tudi izpostavljen različnim nevarnostim in dobro mora paziti in veliko srečo imeti, da brez nezgode prestane svojo službeno dobo.

Z eno nogo stoji vsak železničar v zaporu in z drugo v grobu. — Železničarji so za svojo naporno in odgovorno službo preslabo plačani in aumevno je, da so pri tej splošni draginji zahtevali zvišanje svojih dohodkov.

Da vsakdo sam sprevidi in razsodi, kako so železničarji plačani, navedemo začetno plačo posameznih kategorij:

Služabnik je nastavljen z 900 K in avanzira po preteku dveh let na 1000 K in dalje po 100 K in preteku treh let.

Postajni mojstri in poduradniki so nastavljeni s 1200 K in avanzirajo vsaka 3 leta po 200 K. Prožni mojstri so nastavljeni s 1400 K in avanzirajo kakor zgoraj omenjeni poduradniki. Uradniki so nastavljeni s 1600 K in avanzirajo vsaki 2 leti po 200 K.

To so suhe številke, katere jasno kažejo, da je železničarjem plača veliko prenizko odmerjena, da so zahteve, katere sedaj stavijo, popolnoma opravičene in da je tudi opravičeno, ako je trpinči posežejo po samopomoči.

Vlada rada priznava, da so železničarji preslabo plačani ali storiti za nje ne mara ničesar, baje ker nima denarja. — Vlada bo v prihodnjem državnozbornem zasedanju predložila zbornici zakonski načrt glede zvišanja plač državnih uslužbencev vseh uslužbenec državnih železnic, kar bode stalo državo 10 do 15 milijonov kron. To se pravi norečevati se iz uslužbenstva, kajti pri tako minimalni vsoti in toliko stotisoč uslužbenih pomeni to kapljico na vroči kamen in le škoda je, da ne znajo naši vladni krogi delati čudeže, da bi s tako bagatelom nasitili vse uslužbence. Železničarji so stali državi termin do 30. septembra do katerega morajo dobiti od vlade obvezna zagotovila, da se izpolnijo njihove zahteve, in ako jih ne dobe, morajo poseči po samopomoči.

Vlada se zmerom upa, da so to brezpomembne grožnje in da bode železničarstvo v zadnjem trenutku vrglo puško v koruzo in da ne poseže po zagroženi samopomoči. Kdor pa pozna obupno stanje državnih železničarjev in njih dobro organizacijo, ta mora priznati, da se vlada temeljito vara in mora obsojati trdovratnost vlade, ker ona ne škoduje s tem le sama sebi, marveč celemu prebivalstvu, v prvi vrsti pa trgovstvu.

Nekateri listi se čudijo kako more uslužbenstvo predpisovati mero-dajnim krogom termine za rešitev svojih vlog in pravijo, da vlada brez državnega zbora ne more ničesar za zboljšanje ukreniti. — Ker so železničarji sprevideli, da se delodajalke ne gane in ne mara za zboljšanje njih dohodkov razmeram primerno, ničesar ukrenili, in da ni upati, da vlada iz lastne inicijative kaj stori, so zagrozili, da posežejo po orožju, katerega jim je vlada sama potisnila v roke, da si pribore svoje pravice zahteve.

Obsojati je, da vlada ni sposobna, kaj za zboljšanje tega obupnega stanja ukreniti in da ž njeno trdovratnost oškoduje druge neprizadete kroge.

K.—

Politična kronika.

Rekonstrukcija ministrstva se bo menda vendarle izvršila. Včeraj smo poročali, da prinaša »Venkov« to vest. Tudi »Deutschnationale Korrespondenz« piše o tej zadevi sledeče: Kakor se poroča iz informiranih krogov, se bo vendar v najkrajšem času deloma izpopolnilo mi-

nistrstvo. Kmalu po zaključitvi zasedanja češkega deželnega zbora bo min. predsednik baron Gautsch zopet zasedel mestu ministrov. krajnov in hoče se v prihodnjem tednu stopiti v dotiko s strankami. Za nemškega ministra-krajana bo imenovan posl. Pachet, za češkega pa posl. Maštalka, ki je že na Dunaju, da konfirira o stvari. Nadalje je imenovanje sekoijskega šefa dr. pl. Röllla za železniškega ministra toliko kot gotovo. O definitivnem imenovanju trgovskega ministra se še ni odločilo. Pozimi se bo moralo ministrstvo zaradi nadaljnjih velikih nalog parlamenta deloma obnoviti.

Državni zbor ima prvo sejo 5. oktobra. Na dnevnem redu je kot prva točka prvo branje zakona o poslovniku. Ta dnevni red bode morali brezdomno izpremeniti, ker bodo morali v prvi seji voliti predsednika, delegate in člane v različne odseke. Zbornica se bo nato začela takoj baviti z draginskiim vprašanjem in se bo posvetovala o uradniški predlogi in pa o davčni predlogi. Nadalje bo baron Gautsch poročal o rezultatih pogajanj glede uvoza mesa in v zvezi s tem se bo govorilo o nujnem predlogu posl. Friedmanna glede mesnega vprašanja. Veliko nujnih predlogov je vloženih zaradi protidraginskih izgrediv na Dunaju. Provizorični proračun in novela o vodnih cestah pride pozneje na vrsto.

»C. in kr. vojno ministrstvo« se imenuje odslej skupno vojno ministrstvo, kakor je to bilo že pričakovati in sklepati iz cesarjevih lastno-ročnih pism Aehrenthalu in Aufenbergu. V sredo je bila ta izprememba uradno razglašena.

Člani poslanske zbornice so se oglašili včeraj popoldne pri ministrskem predsedniku Gautschu, da mu sporoče sklepe koaliranih železničarjev. Železničarjev, zlasti pa onih v provinci, vladne predloge niso zadovoljile ter zahtevajo razširjenje koncesij. Poslanci so tudi opozorili ministrskega predsednika, da je položaj železničarjev zelo resen in da nameravajo začeti s 1. oktobrom s pasivno resistenco. Ob 10. dopoldne se je vršil ministrski svet, ki se je bavil skoro izključno z železničarskim vprašanjem zlasti z zakonom za izboljšanje prejemkov železniških uradnikov. Uprava državnih železničarjev upa, da bo pregovorila železničarje, da ne začno s 1. oktobrom s pasivno resistenco. Uprava pa hoče to doseči s tem, da obvesti železničarje o svojem namenu izdati za izboljšanja kakih 50 milijonov kron. Ta zakon hoče predložiti vlada parlamentu že v prvih sejah.

Krvava nedelja na Dunaju bo imela še nepregledne posledice. Pri demonstracijah pred magistratom je bilo videti tudi več poštih uslužbencev v uniformah. Proti tem je baje nvedlo poštno in brzojavno ravnateljstvo disciplinarno preiskavo in odpustilo 17 poštih uslužbencev. Poštno in brzojavno ravnateljstvo pa to vest dementira in pravi, da se je le hotelo prepričati, da ni bil noben uslužbenec udeležen na izgre-dih.

Vprašanje uvoza je deloma rešeno. Ogrski poljedelski minister grof Serenyi je sporazumno z avstrijskim poljedelskim ministrom ukazal, naj se dvema belgajskima izvoznikoma do preklica dovoli, da smeta uvoziti 15.000 zaklanih prašičev pod pogojem, da se bodo prašiči zaklali v teku 60 dni v belgajski klavnici in da bodo ogrski komisarji spoznali meso kot zdravo in sposobno za konzum. To dovoljenje velja le za Dunaj. Uvoz je potrfigen postavkam avtonomnega tarifa. Nadaljna pogajanja glede zvišanja kontingenta s tem ne bodo tangirana.

Nemčija je kakor Moloh, ki ni nikdar sit. V Pariz je došel odgovor Nemčije glede maroškega vprašanja ter zahteva redakcijskega izpremembe francoske note posebno glede pravosodstva in protektorata ter popolnoma nove gospodarske koncesije. Umevno je, da se je vsled tega pogajanje zopet zavleklo in morda imajo prav oni, ki pravijo, da stoji te najnovejše nemške zahteve v zvezi z italijansko akcijo v Tripolisu.

Sudža ed Dauleh je naskočil predvčerajšnjem mestu Tebris od štirih strani, vendar pa mesta ni mogel vzeti in se je moral zvečer umakniti. Tudi prebivalstvo se je hrabro branilo.

Štatersko.

Premeščanje. Višjesod. svetnik v Celju dr. Gustav Smolej je imenovan za višjesodnega svetnika pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Nemški narodni svet za Sp. Štatersko je imel te dni v Mariboru občni zbor, na katerem se je med drugim razpravljalo o obstrukciji v štaj. dež. zboru. Nemški narodni svet je sklenil vstrajati pri svojem sklepu, da se ne sme slovensko - klerikalno obstrukcija v Gradcu s ničemer odkupiti. Kakor se vidi, je nemškona-cij. večina že pri zadnjih pogajanjih ta sklep nem. nar. sveta za Sp. Štatersko upoštevala in očajno zavrnila slov. klerikalce, ko so hoteli za skledico leče prodati obstrukcijo. Glede nemško - češkega dogovora je zavzel nemški narodni svet stališče, da nima proti dogovoru kot takemu ničesar, ne sme se pa istočasno skleniti narodnostnega sporazuma tudi na avstrijskem jugu, kjer da je v bodočnosti najugodnejše polje za »nemško kulturno in gospodarsko ekspanzijo.«

Iz Maribora nam poročajo: Tukajšnji domobranski polk št. 26 se preuredi z Novim letom v tkzv. gorski polk. Zadnje vaje, ki so se vršile okrog Triglava, so pokazale, da je moštvo domobr. pešp. št. 26 ravno tako zmožno za gorsko službo, kakor drugi gorsko - lovski polki.

»Slov. Narod« in vinske cene. »Slov. Gosp.« poroča iz Brežic: »Brezvestni vinski trgovci razširjajo ustmeno in v liberalnih listih (glej »Slov. Nar.«) vest, da bodo vinske cene zelo nizke, da bi tako pred in med trgatvijo mogli nakupiti veliko mošta po slepi ceni.« To je zopet brezvestno klerikalno harangviranje proti našemu listu. Vse, kar je doslej pisal »Slov. Nar.« o vinskih cenah, je bilo Girstmayerjevo poročilo o vinski kupčiji v Slovenskih goricah, posneto dobesedno iz graške »Tagesspost«. »Slov. Narod« je list in pisatelj izrecno imenoval. O vinski kupčiji v bizeljskih goricah in v brežičkem okraju sploh pa naš list ni spregovoril niti besedice in je torej dopis »Slov. Gosp.« navadna farovška lumparija. Pač pa izjavljamo, da prav radi sprejemamo poročila o vinski kupčiji in stanju vinske letine, da bo odpomagano vinskim pridelovalcem in trgovcem, ki si naj izraz »brezvesten«, katerega jim je prisodil »Slov. Gosp.« dobro zapomnijo. Naše mnenje je, da je v resnici brezvestno, ako se ljudje, ki o vinski kupčiji nič ne razumejo, v to zadevo vtikajo samo zategadelj, da bi oblatili kakega naprednjaka ali kak napreden časopis.

Beda v brežičkem polit. okraju. L. 1907 je zmaga pri državnozbornskih volitvah Kmečka zveza v tem okraju. Dr. Benkovič je obljubljal pri tem svojim presrečnim volilem vse dobro na tem in onem svetu. Kako se njegove in farovške obljube na tem svetu spolnjujejo, kaže sledeča zanimiva statistika: eksekucij na premočnine je bilo v tem polit. okraju L. 1907 354, L. 1908 467, L. 1909 537, L. 1911 že dosedaj 699; eksekucij zemljišče je bilo L. 1907 48, L. 1908 96, L. 1909 11, L. 1910 482 in L. 1911 že 290. Posestev je bilo prodanih ta leta 91. Tako »napreduje« naš kmet pod vladno vsemogoče Kmečko zvezo in njenih poslancev. Vidi se, da je klerikalna politika ravno tako brezvestna in škodljiva ko njene obljube. Ali bi ne bilo zanimivo podati javnosti tudi statistiko, kako se je premoženje cerkev, župnikov in dr. Benkoviča ta leta pomnožilo? Da se svetni cerkvi n. pr. ne godi v tem bednem okraju slabo, kaže stavba velike kanke cerkve in luksurjoznega župnišča v Rajhenburgu. Številke govoriho...

Drobne novice. Od Sv. Bol-fanka pri Središču. Na gostiji Dogša - Puklavce se je na predlog g. Canjka nabralo 15 K 67 v za C. M. D. Presčna hvala darovalcem! — Iz Trbovelj nas prosi g. Niko Pinterič, gostilničar in krojaški mojster konstatirati, da on ni pisal niti inspiriral nobenega dopisa v »Slov. Narod«. To radi potrjujemo. Uredništvo. — »Uspešnost« in »seratov« v graški »Tagesspost«. V tem graškem židovskem listu se nahaja v inseratnem delu oddelek, ki ga Nemci imenujejo »Esels-wiesek«. Tam se ponujajo možje, ki bi radi vlovili petične neveste in večali manj odvetelce device in vdove z denarjem ali brez denarja, s pikantnimi mladostnimi aferami in starim pohištvo. Neki 61letni krščeni žid Steinbach iz Budimpešte, bojša bivši podobar, je inserviral v omenjenem listu — z namenom, da svoje žrtve ogoljufa. Posrečilo se mu je izvabiti neki zasebnici v Gradcu 400 kron, neki učiteljici 400 K in neki zasebnici 4000 K, obe v Gradcu, dalje neki učiteljici na Dunaju 10.800 K in neki zasebnici na Dunaju 1900 K. Mnogo žrtve se gotovo ni dalo do-gnati. Graška porotna sodinja je go-ljufa obsodila na gletno ječ. »Tagesspostino« »Eselswiesek« nujno pripo-ročamo tudi tistim »boljšim« Sloven-kam, ki iščejo tam »dobrihe ženinov.

Koroško.

Ciganaka nadloga. Po Koroškem hodijo posebno letos jako pogosto silno nadležne in nevarne ciganске tolpe. Pri Sv. Lenartu so se vgnezdili v neko gostilno in pili so pozno v noč. Predno so odšli, je hotel eden skrivaj izprazniti gostilničarjevo blagajno. Gostilničar je tatvino opazil, poklical sosede in vrgel med silnim vriščem celo tolpo iz hiše. Posebno glasno so se upirale ciganke. Končno so jih prepodili iz mesta, nekaj pa so jih zaprli.

Notar v Podklostru. Notarski kandidat dr. Henrik Meglič je imenovan za notarja v Podklostru.

Živinska kuga se je pojavila tudi v okolici Milstata. To je hud udarec za vso okolico, kajti ustavljena je vsa kupčija z živino. Obenem pa je bolezen nevarna tudi zaradi tega, ker je mleko bolne živali za človeka jako nevarno.

Celovec. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Celovcu priredi v soboto, dne 7. oktobra t. l. ob 8. zvečer zopet zabavni večer. — Kakor zadnjič, nas posetijo tudi sedaj borov-eljski »Sokol«, kateri odpošlje svoj izvrstno izveščani tamburaški zbor, ki je obenem pevski zbor. — Zadnji zabavni večer je bil tako prijeten, da smo trdno uverjeni, da pridejo vsi ta-krat prisotni gostje, a da privedejo tudi še nove goste s seboj. Na veselo svidenje kliče odbor.

Primorsko.

Izpred porotnega sodišča v Trstu. Včeraj se je nadaljevala pred tržaškim porotnim sodiščem obrav-nava proti brigatoma Rivolt. Zasišanih je bilo poleg Henrika Rivolta še 17 prič. Dokazovanje je pokazalo veliko in zelo obtežilne momente. Več prič je potrdilo, da je Emil bratu javno grozil. Proti enemu svojih to-varišev pa se je naravnost zaklel, da bo brata ubil. Proti natakarku Petru Pietričeviču pa je rekel, da bo končal brata in njegovo ženo. Posebno ogorčenje je pokazalo občinstvo, ko se je konstatiralo dejstvo, da je Jo-sip Rivolt, ko je bil aretiran s krvavi-mi rokami, v ječi kri svojih žrtve iz rok polizal, da bi odvrnil sum od sebe. Kot ena glavnih prič je bila za-slišana tudi 11letna hčerka umorje-ne svakinje. Ta je bila cel čas med prepriom in ubojem na dvorišču in je stala tik matere. Ona potrdi ova-dbo v vseh točkah. Zdravniki - izve-denci so izjavili, da bi bila Daria Ri-volt umrla, tudi če bi bil zdravnik takoj prišel k njej. Raztelesenje je namreč pokazalo, da je bil sunek ta-ko silen, da je presekalo eno rebro in prerezal srce. Henrik Rivolt pa je dobil 9 težkih ran, in sicer 7 ubod-ljajev z nožem in dva teška udarca s kleščami. Oba zagovornika dr. Rob-ba in dr. Laneve se trudita na vso moč, vsaj nekoliko ublažiti krivdo. Posebno poudarjata veliko razburje-nost, hudo pijanost in duševno manj-vrednost. Dr. Laneve predlaga, da se preišče njegov klient Emil, če je sploh duševno normalen. Sodišče pa je ta predlog zavrnilo. Državni pravdnik je premenil naslov obtož-be. Obtožba, ki se je preje glasila na zavratni umor, se glasi sedaj na naročeni umor. Sodišče je stavilo po-rotnikom 13 vprašanj. Glavno vprašanje se glasi: Ali sta brata Emil in Jo-sip Rivolt kriva naročenega umora? Obravnava so prekinili ob pol 8. zvečer. Danes se obravnava nadalju-je in bo tekot popoldneva končana. Ko je pozval predsednik senata dr-žavnega pravdnika, da naj prične s svojim govorom, je stopil Jože Ri-volt pred ograjo in glasno rekel: Ni pravilno to, da bodele obsodili moje-ga brata Emila, ki je nedolžen. Vse sem zakrivil jaz. — Predsednik mu je odvrnil, da naj se vsede, in ne otežkoča obravnave. Povedal bi bil to lahko preje, sicer je pa dokazova-nje podalo jasno sliko obeh krivcev.

Iz zdravniške službe. Sanitetni koncipist tržaškega namestništva dr. I. Hammerschmidt je postal okr. zdravnik. — Sanitetni asistent dr. Ivan Verčon v Sežani pa je prišel na njegovo mesto kot sanitetni konci-pist.

Nadučitelj — župan. Pri Sv. Križu na Vipavskem so izvolili za župana nadučitelja Petra Medveščka.

Novo vino. V Trstu je prepove-dal magistrat pod strogo kaznijo to-čiti novo vino. Ta prepoved velja do 20. oktobra.

Vojaško letalno polje. V Gorici namerava vojna uprava napraviti svoje letalno polje. Vojno minist-rstvo je naročilo pilotu - nadporočni-ku Stohanzelnu, da prevzame vodstvo gradbe hangarjev in naprave var-nostnih mej.

Nezgod. Nenadoma je umrl v Trstu trgovec M. Levi. Zadel ga je srčna kap. — Vsled neprevidnosti je prijel kolesje nekega stroja 14let-nega kovaškega učenca za desno ro-ko in mu potrgalo vse prste. — Po-

sestnika 34letni Ivan Picamuš in 58-letni A. Mauro sta spravljala v klet sodček bencina. Med valenjem se je sodček razpočil in užgal se je bencin. Začela sta oba nenadoma goreti. Po-srečilo pa se jima je, da sta ogenj pravočasno ugasila. Dobila sta težke opekline po cellem telesu. Odpeljali so jih v bolnišnico.

Zastrupiti se je hotela v Trstu 27letna zasebnica Marija Brun. Iz-pila je čašo neke jako strupene ki-sline. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Velika tatvina kave. Poročali smo že, da so razkrili v Trstu veliko tatvino kave. Več oseb je že pobe-gnilo, nekaj pa so jih aretirali. Včeraj so aretirali zopet nekega trgovskega uslužbenca Mih. Rozze, ki je s svojo pomočnico kradel svojemu gospodar-ju kavo in jo prodajal armenskemu trgovcu v prosti luki Dikranu Ma-novhijanu. Aretirali so tudi Dikrana s svojimi pomočniki, ki je glavni krivec pri vseh kavinih tatvinah. On je kupoval in skrival vse ukradeno blago in vsi tatovi so imeli pri njem gotovo zavetišče. Mož je delal seveda izborne kupčije, ker je blago kupoval po ceni in so mu ga nosili celo v hišo. Pri hišni preiskavi niso dobili samo velike zaloge kave, mar-več tudi drugo blago. Eno skladišče je bilo napolnjeno s samo ponošeno, vendar še jako dobro ohranjeno oble-ko. Blago je pošiljal Dikran v Tur-čijo.

Pomorski promet v Trstu. V Trst je priplul včeraj Lloydov par-nik »Kleopatra«, ki je pripeljal zelo veliko avstrijskih izselnikov. — Par-nik »Elektra«, ki bi bil moral že pred par dnevi priti v Trst, je pa še v inozemstvu. Veliko zamudo so mu povzročile kvarantene. — Ob pol 6. popoldne pa je odplul iz Trsta Lloyd-ov parnik »Nadvojvoda Frane Fer-dinand« v Kobo. Odpeljal je 50 pot-nikov. Med temi je bila interesantna skupina Somali zamorcev, ki so si s svojimi narodnimi plesi zaslužili v Trstu lepe denarce. Naložili so na parnik tudi 16 krasnih konj, ki so določeni za Aden. Parnik bo potoval 5 mesecev.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Druge?

XIX.

V dvorec.

Sedaj so morali ostala vrata, ki vodijo v sobe dvorca in v spalne sobe kraljeve, razrušiti z dinamitom, ker so bila zaklenjena.

Vsled strelav in hrupa je straža že skočila na noge ter jela pred glav-nim vhomom streljati.

Vodja te straže, neki narednik, držeč karabinco v roki, se je hotel umakniti v dvorec kličoč: »Tako se dobi dostojanstvo častnika!«

Med tem je že dospel bataljon in nekdo je po naredbi izprožil ter ustrelil tega junaka. Nato je eden izmed častnikov prevzel poveljstvo nad stražo ter jo odpeljal na njeno mesto, kjer je mirno ostala.

Ko so rušili z dinamitom vrata, se je eden izmed častnikov - zarotni-kov odstranil iz sobe. Na stopnjicah ni bilo častnika, kakor je bilo odre-jeno. V tem trenutku je po hodniku v suteran šinila neka oseba.

Ker je bilo skoraj temno, ker je elektrika vsled dinamičnih strelav ugasnila, ni mogel častnik dotičnega spoznati. Mislil je, da je bil kralj, za-to je hitel za njim.

Toda spodaj je bila straža, ki je takoj jela streljati nanj. Strel ga je zadel v roko. Braneč se, je izpalil že vse patrone iz revolverja. Ker je bil ranjen na roki, ni mogel z nova na-polniti svojega samokresa. Straža je med tem streljala dalje nanj in mu zadala še eno rano. Končno se je častnik umaknil v neki kotiček, kjer se mu je z veliko muko vendarle po-srečilo zopet napolniti revolver.

Tu se je branil, dokler niso došli njegovi tovariši ter ga rešili iz muč-nega položaja.

Ta glavni junak je padel, a osta-li so še njegovi tovariši iste kakovo-sti, iste energije in iste poirtvovalno-sti, ki so nadaljevali započeto delo, ki niso klonili in niso izgubili prisot-nosti duha, dasi je padel eden izmed njih, enak jim v habrosti in junaštvu.

Priznati moram, da je moje pe-ro preslabo, da bi opisal junaštvo in hrabrost teh mladih ljudi.

Bataljon ni bil na mestu ob dolo-čenem času, ustreljen je bil Naumo-vič, padel je najboljši njihov tova-riš, kralja in njegove žene ni bilo v dvorec, straža je streljala na nje, to-da vse to ni vznemirjalo patriotskih njihovih čustev, hladnokrvno so na-daljevali svoje započeto delo, žrtvu-joč svoje življenje, prepričani, da je njihovo delo v spas in blagor domo-vine!

Po mojem mišljenju je vsakdo ničvrednej, ki si drzne tem mladim ljudem kaj očitati.

»Njega ni!«

Ko so z dinamitom razrušili vrata tudi od spalne sobe kraljeve ter vstopili v njo, ni bilo tu na njihovo iznenadenje niti kralja, niti kraljice.

Samo ob sebi se razume, da jim je ta okolnost prekrizala vse račune in da niso več mogli izvesti dogovorjenega načrta, da kralja in kraljico s kloroformom omamijo in jih odvedo iz dvorca.

Jeli so pokati strelji in vsi so se zdržili, da poiščejo kralja.

Na Terzijaži.

Čakajoč v temi moje hiše, smo točno ob 2. po polnoči čuli močan strel, za njim drugi. Mislili smo, da grme topovi.

V istem trenutku se je že pojavila vojska, ki je korakala iz dvora, del onih dveh bataljonov, ki so jih dovedli iz taborišča pri Spomeniku. Ta vojaški oddelek je prišel v bližino moje hiše, da zastopi pot, da bi nihče ne mogel mimo dvorca.

Nato sta došla dva bataljona VI. polka iz trdnjave.

Med tem so se vzdramili tudi zandarji na terazijski postaji. Eden izmed njih je stopil na ulico ter jel streljati. Toda mož se je takoj zgrudil, zadet od kroglice nekega vojaka.

To in še neko nesporazumljenje je povzročilo spopad med vojsko, ki je stražila pot k dvoru, in med onima dvema bataljonom, ki sta prihajala iz trdnjave.

In če bi se ne bilo izdalo povelje, naj vojski ležejo na tla, bi bilo brez dvoma mnogo mrtvih.

Bil je to strašen prizor, ko so je-klene kroglice kakor toča padale po tlaku!

Končno so se sporazumeli, samo semterjati se je čulo: »Stoj, kdo je?« »Oficir!« »Nazaj!« »Stoj, kdo je?« »Oficir VI. polka!« »Svoboden prehod!«

Ko so jeli pokati strelji, se je Genčič preplašil, a tudi jaz sem bil naravno v velikanskem strahu. Genčič je hodil velikih korakov po sobi, si ruval lase in govoril:

»Gorje, kaj smo storili! Toliko ljudi bi moralo poginiti!«

Jaz sem malo odprl okno in gledal. V tem trenutku sem naenkrat zapazil častnika s tremi vojaki, ki je prihitel pod okno in gledal gori k nam. Dasi okna niso bila razsvetljena, vendar je zaklical: »Ali je to hiša Stojana Novakovića?«

Jaz sem mu odgovoril skozi okno: »Vi mislite pač — hiša Alekse Novakovića!«

»Da, da, Alekse Novakovića!« Tisti hip je stopil častnik korak nazaj ter zaklical z gromkim glasom: »Genčič, naprej!«

Vsi trije — Genčič, Rajović in jaz — smo skočili pokoncu in hiteli doli. Genčič in Rajović sta odšla z oficirjem, jaz pa sem zaostal, da zaklenem vrata.

Ko sem stopil na ulico, sta bila ona že prilično daleč. Stel sem za njima ter jih dohitel blizu dvora. Tako smo vsi trije stopili na dvorišče skozi ista vrata, skozi katera so prišli tudi oficirji. Ta vrata namreč niso bila zaprta.

Zadnje pismo kraljice Drage.

V zvezi z Novakovičevimi memoari priobčujojo srbski listi pismo, ki ga je kraljica Draga dne 9. junija 1903, torej zadnji dan pred prevratom, baje pisala neki prijateljici v inozemstvo.

Ce je to pismo avtentično ali ne, je težko dognati, vsekakor pa je njegova vsebina kolikor toliko zanimiva.

Pismo se glasi med drugim takole:

»Mi se bližamo težkim časom. Železna roka Cincar-Markovića (kasneje umorjenega ministrskega predsednika) bo nas spravila ob zadnji ostanek popularnosti.

Jaz sem takoj s početka skušala prepričati vlado generala Markovića, toda kralj je navdušen za vojaški režim, ker zaupa popolnoma armadi. Marković je bil večeraj pri kralju in mu je poročal, da so prišli na sled zaroti, ki se razteza celo v častniški kor. Cincar-Marković je zahteval, da bi kralj sprejel demisijsko celokupnega kabineta ter se sporazumel z radikalno stranko. To da bi bila edina rešitev za prestol in državo. Kralj Aleksander je bil popolnoma potrpežljiv tega razkritja. Kralj se sedaj sicer neče ločiti od Markovića, a vendar bo to moral storiti, ako ne danes, pa jutri. Neizrečeno ljubim Sašo, to dobro in zvesto dušo, in ne bi pomišljala, da bi se mu ne žrtvovala ter ločila od njega...

Dobro vem, da me vse sovražijo. Nevarnost, ki nama grozi, pa povečuje še dejstvo, da nimava otrok.

Morda prinese že bližnja bodočnost nepričakovana presenečenja. Ako se kralj sporazumi z radikalci, potem bo morda že prav kmalu prvi kraljici sledila tudi druga v prognanstvo. Zle slutnje

me obhajajo in pred očmi mi plove slika umirajočega kneza Mihajla, stegajočega svoje roke proti morilec in klicajoč: »Ne moje, bratč, dosti je!«

Strašno! Samo Saša še trdno zaupa srečni zvezdi Obrenovičev!...

Dnevne vesti.

+ Danes zvečer ob 8. sestanek.

+ Liberalna mladina. Čuden, velečuden pojav. »Slovenec« glasila naše etično in kulturno tako visoko stoječe duhovščine, je res žalosten zaradi liberalne mladine. Že ves teden joka nad njo in ji daje najlepše nauke, med katerimi pa je seveda najpoglavnejši, naj nikar ne hodi študirat v brezbožno slovensko Prago in poslušat Masaryka. Res čudno. Človek bi mislil, da klerikalcem ni nobena stvar bolj pri srcu in da nimajo večje skrbi, kakor da dobi slovensko liberalstvo čim bolj vrl, inteligenten in delaven naraščaj, ki bo zmogel klerikalizem na Slovenskem zadaviti. Če bi bila liberalna mladina na Slovenskem res taka, kakor jo »Slovenec« popisuje, bi je morali biti klerikalci še veselji, saj bi lahko na prstih izračunali, kdaj bo konec liberalne stranke med Slovenci in ne bilo bi jim treba se toliko pehati, da se ohranijo na krmilu. Toda »Slovenec« jeremijade niso drugega nič, kakor jezuitsko hujskanje zoper Prago, kjer vlada po njegovem nazoru »strupena atmosfera«. Edinole hujskanja zoper Prago in agitacija za klerikalno univerzo, na katero bi klerikalci radi spravili slovenske visokošolce. Naj si »Slovenec« ne dela skrbi zaradi liberalne mladine in naj svojo nežnost le posveča klerikalni mladini. Vemo sami prav dobro, da bi bilo pri liberalni mladini lahko to in ono boljše, ali še vedno stoji liberalna mladina visoko, jako visoko nad klerikalno in ravno to je na njej najboljše, kar je prvi vzrok »Slovenčeve« tuge, da je odločno narodna in neustrašna svobodomiselnost.

+ Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke je v seji dne 28. t. m. določil za shod zaupnikov, ki bo dne 4. oktobra ob 10. dopoldne v Narodnem domu v Ljubljani sledeči dnevi red: 1. Volitev in nagovor predsednika. 2. Poročilo o spremembi organizacijskega statuta. (2 referata). 3. Volitve. 4. Poročilo o političnem položaju. 5. Kmečki referat. 6. Slučajnosti. Vse one somišljenike v Ljubljani in po deželi, ki so prejeli vabila, kakor tudi one, ki so bili pomotoma izpuščeni in niso prejeli vabil, vabimo, da se udeležijo v čim večjem številu tega zaupnega shoda. Vabila, ki se bodo razposlala te dni, je prinesli v svrhu legitimacije s seboj, oni pa, ki vabil pomotoma ne bi prejeli, se morajo oglasiti pred zborovanjem pri kakem članu izvrševalnega odbora.

+ Podražanje mleka. Kakor se čuje, oddajajo mlekarice iz ljubljanske okolice pri boljših rodbinah pisma, v katerih naznanjajo, da se mleko s 1. oktobrom za 4 vinarje podraži, ter hočejo do podražanje kar na tihem izvesti, da bi se ljubljansko meščanstvo ne moglo upreti. Mleko iz ljubljanske okolice je že samo na sebi slabo, ter še po 20 v liter predrago, ker je vsled slabe krme, katera rase po večini na močvirnatih tleh preveč vodeno. Koliko ga pa mlekarice same še zabelijo z vodo, o tem je lahko vsaka ljubljanska gospodinja sama prepričana. Mestni magistrat le še premalo strogo postopa proti takim ljudem. Naj ljubljansko meščanstvo vseh slojev kolikor največ mogoče vsako podražanje mleka po svoji moči onemogoči. Tista družina, katera res že brez mleka ne more biti, naj ga naroči le toliko, kolikor ga neobhodno potrebuje. Saj imamo dovolj drugih stvari, s katerimi se lahko za nekaj časa mleko nadomestuje. Le na ta način se moramo zavarovati proti podražanju že itak slabega mleka, da vsak stori svojo dolžnost. Ako pa ljubljansko meščanstvo hoče, da bo draginja še večja, potem pa naj le plačuje še naprej visoke cene, kolikor bo kdo zahteval, pri tem naj si pa z drugo roko usta zamaši, ter naj ne vpije in tarna o neznosni draginji. Toliko za danes v pojasnilo in ravnanje.

+ Iz ljudskošolske službe. Na mesto zaradi bolezni na dopustu se nahajajoče učiteljice Ludmile Borštnjeve je imenovana kot suplentka na ljudski šoli v Vipavi gđ. Josipina Ambrožič. — Za suplentko v Velikem trnu je imenovana gđ. Ludmila Sepe, v Žalni pa gđ. Marija Kranner. — Učitelj Ivan Levec je imenovan za nadučitelja IV. mestne deške ljudske šole v Ljubljani, na njegovo mesto pride kot suplentka na III. mestni deški ljudski šoli gđ. Danica Kališ. — Za provizoričnega učitelja v Božjakovem je imenovan Alojzij Lušin, v Svinjski gori Albin Lajovic in Dragatušan pa za suplentko gđ. Lucija Mencinger. — K brez-

plačnemu službovanju se pripusti na III. mestni deški ljudski šoli Marija Pfeifer, na mestni nemški deški ljudski šoli pa gđ. Marija Kessler. Za provizoričnega učitelja na paraleli IV. razreda III. mestne deške ljudske šole v Ljubljani je imenovan Karel Jeretina.

+ Iz vseučiliške službe. Privati docent v Gradcu dr. Otto baron Dungen je imenovan za izrednega profesorja splošnega in avstrijskega državnega prava upravne vede in upravnega prava na vseučilišču v Cernovicah. — Povodom upokojenja je dobil redni profesor za politično ekonomijo v Gradcu dr. vitez Hildebrand komturni križec Fran Josipovega reda.

+ Učna knjiga: Jos. Mazi, Geometrija za tretji razred srednjih šol je dotiskana in na razpolago v knjigarnah.

+ Slovenskim profesorskim kandidatom podaja »Društvo slovenskih profesorjev« v informativno svrhu izveček iz svojega seznama slovenskih prof. kandidatov s sledečimi podatki: Klas. filologija: izpr. 17, neizpr. 20, skupaj 37, od teh ima suplenturo 19. Sloveščina v zvezi z nemščino (glavni predmet) ali klas. filologijo (stranski predmet) izpr. 2, neizpr. 13, skupaj 15, suplenturo jih ima 7. Romanski jeziki v zvezi z latinščino, sloveščino ali nemščino: izpr. 5, neizpr. 4, skupaj 9, suplenturo jih ima 5. Zgodovina v zvezi z zemljepisom: izpr. 7, neizpr. 8, skupaj 15, suplenturo jih ima 8. Matematično fizikalna skupina: izpr. 18, suplenturo jih ima 15 (dva izmed njih imata le pomožno službo). Prirodopisna skupina: izpr. 5, neizpr. 2, skupaj 7, suplenturo jih ima 5. Samo iz telovadbe so izprani 3, nastavljeni nihče. Posamezne stroke pa študira še naslednje število kandidatov: klasično filologijo 3, sloveščino v zvezi z nemščino (glavni predmet) ali klas. filologijo (str. pr.) 5; romanske jezike v zvezi z latinščino, sloveščino ali nemščino 3; zgodovino - zemljepis 1; matematiko - fiziko 1; prirodopis 2. — Splošno so vse stroke zadostno preskrbljene z naraščanjem. Študij klas. filologije, sloveščine v zvezi s klas. filologijo in pa matematično - fizikalne skupine je za več let naravnost vsakomur odsvetovati. Nekoliko ugodnejše so razmere pri sloveščini v zvezi z nemščino, modernih jezikih, zgodovini in prirodopisu. Toda tudi tukaj bi bilo za nekaj let dovolj naraščanja, ako bi dovršili vsi starejši kandidati svoje izpite. Ker pa poslednje ni zanesljivo, se priporoča študij zgodovinske-zemljepisne in prirodopisne skupine nekaterim takšnim gospodom, ki imajo do predmeta in do šole veselje ter voljo in zmoglost se resno posvetiti tozadevnim študijam. Vender priporočimo, da naši podatki niso do cela popolni, ker se na naše javne pozive ne oglašajo v svojo škodo vsi posamezniki in ker se žal tudi večina akademskih društev na tozadevne dopise »Društva slovenskih profesorjev« ne ozira; tako sta se odzvali na letošnji dotični poziv le graški društvi »Triglav« in »Tabor«. Ker pa je v korist društevnikov, da poda vsako društvo podatke strokovnim organizacijam vsaj o svojih članih, zato prosimo ponovno, da nam pošljejo tudi ostala društva zaprosena pojasnila. Podobno velja za posamezne, izven organizacij se nahajajoče g. filozofe, ki se še niso zglašili.

+ Koncerti »Slovenske Filharmonije«. V nedeljo, dne 1. oktobra t. l. priredi »Slovenska Filharmonija« v veliki dvorani hotela »Union« ljudski koncert, ter otvori s tem ciklus rednih popularnih muzikaličnih prireditev v zimski sezoni 1911/1912. — Odbor »Slovenske Filharmonije« angažiral je za svojega kapelnika znanega izbornega dirigenta g. Vaelava Talicha, sedanjega šefa slovenske opere. V njegovem napornem delu mu stojita na strani še kapelnika gg. Jereniš in Tamhina. — Popularni koncerti »Slovenske Filharmonije« bodo vsako drugo nedeljo od meseca oktobra do marca. Gojila se bode, kakor lani, simfonična in zabavna glasba, in je upati, da pride na ta način slehern poslušalec na svoj račun. Pri izvajanju simfoničnih točk se ne bo serviralo. Odbor pa namerava tudi med tednom vvrstiti nekaj izključno zabavnih prireditev. Orkester je sedaj zopet popoln, šteje 34 godcev in je med njimi nekaj prav izbornih in prvih moči. — Ker so koncerti »Slovenske Filharmonije« tako v sestavi, kakor tudi v izvajanju posameznih točk vse-kako na višku umetnosti, pričakuje se obilnega obiska. Začetek koncerta vsakokrat ob 8. zvečer. V vstopnini po 80 vin. všteti je prispevek za starostno zavarovanje, ter tudi sporedi, kateri bodo slav. občinstvu na mizah na razpolago. Spored nedeljskega koncerta priobčimo jutri.

+ Za »Narodni sklad«. Prijateljska družba Vodmatčanov, zbrano pri Zupančiču, je darovala za »Narodni sklad« povodom praznovanja

godu svojega voditelja - prijatelja Mihe znesek 22 K. — Ta lepi zgled narodne požrtvovalnosti naj bi našel med naprednjaki obilo somišljenikov!

— Odhodnice priredi pevsko društvo »Slavec« v soboto 30. t. m. zveer v Dražilovi gostilni na Rimski cesti št. 11 onim bratom - pevcem, ki odidejo k vojakom.

Gledališko društvo na Jesenicah otvori svojo letošnjo sezono v nedeljo, dne 8. oktobra t. l. z Ochornovim igrokazom »Bratje sv. Bernarda«. Ker ima društvo pripravljeno jako izbran repertoar in se je priglasilo dokaj dobrih moči, bo letošnja sezija jako zanimiva. Delovanje društva je seveda odvisno od tega, kako bo občinstvo izpolnjevalo svojo narodno dolžnost s tem, da pridno poseja predstave. Obširneje priobčimo o letošnji seziji izda odbor v kratkem.

V kostanjeviškem okraju so s trgatvijo splošno pričeli v tekočem tednu. Vreme je krasno in bode ugodno vplivalo na trgatve samo in na pravilno in hitro kipeenje mošta. Najboljša kvaliteta se pričakuje v občinah Sv. Križ in Konstanjevica.

S trga. Jedilne gobe, katere so naše gospodinjice tako težko pričakovale, so ta teden vendar le dospеле na trg. Blago je sicer res posebno lepo, toda vzlic temu so cene neprimerno visoke. Goba, ki je količjak lepa, velja 16, 20 in celo 30 vinarjev. — Tudi zelja, prav lepega zelja se pripele vsak dan po 20 do 30 voz na trg. Cena je zadnje dni nekoliko padla, vendar je še vedno tako visoka, da se pridelavanje zelja prav dobro izplača.

Izgubila je ga. Felice Segliš zlat obesek z dvema slikama. — Nek gospod je izgubil bankovec za 10 kron. — Posestnik Ivan Kušar je izgubil listino, v kateri je imel 380 K denarja. — Delavec Martin Šuline je izgubil ovoj, v katerem je imel spodnje hlače, spodnjo jopico in srajco.

Čigav je kovčeg? Pred 14. dnevi je nek »Amerikanec« popustil v Putrihovi gostilni na Dolenjski cesti št. 6 kovčeg napolnjen z obleko. Lastnik naj se zanj čimprej zglaši pri g. Putrihu.

Nočni obisk. Včeraj zjutraj so se dosedaj še neznani individui vtihtapili v baroko imetnice strelišča v Lattermannovem drevoredu ge. Rozalje Fischerjeve in pokradli par moških čevljev na zadrgo, tri črne listnice, škatuljo, v kateri je bilo več žepnih nožev, žepnih robcev, medenih prstanov, beležnic, glavnikov, žepnih ogledal, 30 urnih verižic in 12 bodale. Pred nakupom se svari.

Ponočnjaki so razbili pred trgovino g. Szantnerja v Selenburgovi ulici plinovko. Pač neumestna šala. Sumljivi prodajalec. Predvčerajšnjem dopoldne je nek 10letni deček prinesel k nekemu zlatarju prodajati niklasto uro. Ko ga je zlatar vprašal, kje je uro dobil, jo je popustil in zbežal. Kdor uro pogreša, naj se čimprej zglaši pri magistratu.

Prijet prisiljenec. Dne 18. julija je pobegnil prisiljenec Gregor Köchl in se podal na Koroško, kjer je začel operirati s tatvinami. Sedaj ga je pa orožništvo aretvalo in izrcrčilo deželnemu sodišču v Celovec, odkoder se po prestani kazni zopet povrne v ljubljansko hišo pokore.

»Mica kovačeva« se je bila te dni pojavila v neki gostilni v Sodnjski ulici vosebi 20letnega zidarja Petra Fajta iz Renč. Ko je bilo treba plačati zavžitek, je hotel natiho-ma popihati, nakar so poklicali stražnika, ki je »Mico« le z naporom spravil v zapor.

Šivalni stroj je pred kratkim kupila neka branjevka ter nanj dala 80 K, nato je pa stroj zastavila, zastavni listek pa prodala.

Prosveita.

Iz gledališke pisarne. V soboto zvečer se ponavlja G. Giacosa igrokaz »Grešna ljubezen« (za par-abonente). — V nedeljo popoldne ob 3. se igra za mladino prvič Nestrojeva burka s petjem in godbo: »Talisman«, v kateri pojeta gđna. operetna subreta R. Thalerjeva in g. spevokomik J. Povhe. Za lože nepar. — Zvečer se igra drugič znamenita K. Schönherrova komedija »Zemlja« (za nepar-abonente) z g. Verovškom in g. Danilovo v glavnih vlogah. — V torek v proslavo cesarjevega godu prvič Verdijeva opera »Rigoletto« (za par-abonente) pod vodstvom g. kapelnika V. Talicha. Ker se kaže za to slavnostno predstavo največje zanimanje, je pričakovati razprodane hiše.

Slovensko gledališče. Včeraj se je vprizorila prvič ena najboljših dram italijanskega pisatelja Giuseppe Giacosa in sicer »Tristi amori« (žalostna ljubezen) pod naslovom: »Grešna ljubezen«, kakor se igra navadno na nemških odrih. Zakaj se je prestavilo »žalostno« v »grešno«, ne vemo, a daj si ljubezen, obdelana v tej drami res grešna, je vendar še bolj žalostna

in pri tem naj bi ostalo, brez ozira na umenje posameznih. »Grešna ljubezen« je ena onih strogo modernih iger, kateri manjkajo vsakojaki zunanji efekti, drama brez tragičnih scen. V moderni drami igra največjo vlogo dušeslovje in ker zmaga pri modernemu rodu resigniranost duha pred vzhujenjem čustev, manjka tragike. Vsak, ki pričakuje v moderni drami teatralnih efektov, je razočaran in tudi včeraj je bil marsikdo, ki ni čital dela preje. Moderna drama zajemlje svoje dejanje iz življenske proze, v kateri se zablisi le redkodkaj žarek tragedije. Take drame doživlja človek dan za dnem sam, bodisi bolj ali manj krute in le malokdo ne ve za njih obstoj. Ljudje, ki se že takorekoč rode iz teh dram in živijo med njimi, pa so njih največji sovražniki. »Grešna ljubezen« vsebuje sledeče: Odvetnik Julij Carli ima pri sebi v službi Fabriciusa — grofa Arcieri. Ta njegov uslužbenec in njega soproga Ema se ljubita. Fabricius ima lahkoživega očeta, ki dela le dolge, katere pa plačuje sin, da ohrani vsaj nekoliko ugled svojega rodu. Za plačilo in sebi v korist hoče oče poročiti sina s premožno hčerjo Rubba, kojemu je zastavil besedo, da preskrbi hčeri grofovski naslov. Fabricius noče slišati ničesar o tej ženitvi. Ema, katero prosi stari grof za pomoč, se zagovori tako, da spozna oče razmerje med njo in njegovim sinom. Ker se Fabricij ni hotel ukloniti, se mašuje oče nad njim s tem, da ponaredi menico s podpisom njegovega šefa, advokata Carlia. Da reši Carli ugled rodovine svojega sodelavca, ki mu je tudi prijatelj, hoče plačati on menico, toda pri tem pride v razgovor z njim in ženo ter Fabricijem do protislovij, iz katerih spozna, da ga je žena varala. Fabricij zapusti hišo, a se vrne, da odpelje Emo. Iz ljubezni mu hoče slediti, a ob pogledu na igrato svojega otroka, ki se bode spominjal nekaljeno na svojo mater, resignira. On gre v svet — ona ostane pri svojem otroku in njen mož se zapre v pisarno. Delo je povzeto popolnoma iz resničnega življenja in se ponavlja gotovo dan na dan med nami. Mesto tragike stopi na konec dejanja kruta vsakdanjost, ki umori najprej dušo in potem šele telo. Taka dela zahtevajo posebno vrsto publike, ki ima okus za študijo strogo prozaičnega življenja, a nikakor ne za nas, ki smo razvili svojo z vednimi operetami tako, da sedaj ne more zapostaviti dela na mah, in tako, kot je hotel Giocosa. Zato bo treba prehodnega dela in pa mnogo. Glavne vloge so bile v rokah ge. Danilove, gg. Nučiča, Skrbinška in Bukšeka. Ženo, hrepenečo po tujni, prepovedani ljubezni, nam je ustvarila ga. Danilova dobro. Ako bi hotela vpoštevati naš nasvet glede izgovorjave, bi nam bilo zelo všeč. Njenega moža, lahkoživega, ki zaupa drugim kot samemu sebi in ki izpregleda šele tedaj, ko je cela zadeva med njegovo ženo in mladim grofom že javna tajnost, nam je podal g. Nučič. Zadel je svoj tip. Tudi g. Skrbinšek kot zapeljivec je bil vrl na mestu in je tvoril s svojo igrato častno družbo preje omenjenima. Zelo pohvalno in elegantno je nastopil gosp. Bukšek in bi ga želeli videti gosteje v večjih vlogah, kajti da jim je kos, pokazal je pač že pri prilikah, ko se nismo nadejali uspeha. Vobče se je poznalo vsem, da so že izmučeni od vednega študiranja in priznati moramo, da se potrudijo v teh malih odmorih storiti vse najboljše. Zato se malenkostno ustavljanje, ki je bilo lastno vsem, ne sme vzeti v zlo, le g. Danilo bi prosili še enkrat, naj se ne zanaša preveč na prizanesljivost kritikov, ker tudi ta ni nevsahljiv. Vloge med g. Nučičem in g. Skrbinškom bi bilo morda bolj menjati, da pride tip ljubice, kot tip karakterja še do boljše veljave, kajti prav v teh svojstvih sta omenjena gospoda možstra in trpi celota pri menjavi. — Gledališče je bilo zelo dobro obiskano in bi bili zadovoljni, da se obnese vsak poset tako; a žal, je bil precejšnji del izvažen le po naslovu igre.

Društvena naznanila.

Plesne vaje pevskega društva »Slavec« prično se v nedeljo, dne 1. oktobra 1911 ob 3. uri popoldne in se bodo vršile vsako nedeljo in praznik od 3.—7. ure zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. S tem je odbor ustregel že davno gojeni mnogostanski želji po večji plesni dvorani in je uverjen, da se obisk plesnih vaj znatno pomnoži. Pristop imajo le povabljeni in po teh vpeljane dame in naj one, ki žele povabila prijavijo svoj naslov društvenemu odboru, da se jim vabilo doloži. Gospodom ni potreba vabil in so dobrodošli.

»Sokol I.« priredi v nedeljo, dne 1. oktobra 1911, društveni pešizlet v kroju skozi Moste, D. M. v Polju do Vevč, kjer bo mali odmor. Od tu skozi Dobrunje v Štepanj vas, kjer posetimo ustanovni občni zbor bratskega društva »Sokol Štepanja vas«.

Odbor prijazno vabi bratsko članstvo, kakor cenjeno občinstvo sploh, da se mnogoštevilno udeležijo tega izleta. Zbirališče v društvenem lokalu, Ilirska ulica št. 22, ob 3/4. popoldne. Na zdar!

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo, dne 1. oktobra 1911, domačo zabavo, združeno z vinsko trgovijo, v vseh prostorih restavracije pri »Perlesu«, Prešernova ulica št. 9. — Spored: 1. Pričetek ob 4. popoldne. 2. Ob pol 5. nastop župana z vaškimi dostojanstveniki, viničaricami in viničarji. — 3. Trgatev ob sedolovanju kmečke godbe. Pravo ljudsko rajanje na vinski gorici. Med trgovijo in po trgoviti petje in ples. Različne godbe. — Za pijačo in jedila bo vsestransko v zadovoljnost poskrbljeno po navadnih cenah. Vstopnina 20 vin. Predplačila se hvaležno sprejemajo v prid »Narodnemu skladu« dvorskega okraja. — Nadejamo se, da bodo somišljeniki številno posetili prireditve.

Radovljiska podružnica slovenskega plan. društva naznanja, da je donesla veselico, katere se je priredila dne 6. avgusta 1911 v Lescan na vrtu gostilne »Triglav« 37 K čistega dobička. Podružnica se vsem sodelujočim damam in gospodom, kakor tudi mnogobrojnemu posestniku, še enkrat najprijetneje zahvaljuje, da so k temu lepemu gmetnemu uspehu veselici pripomogli.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Ne predbacivajte prestanih kazni! Navada je med našimi ljudmi, posebno med nižjimi sloji, da si v prepričanju očitajo radi prestane kazni. Veliko jih je, ki ne vedo, da je očitavanje vsake prestane kazni razžaljenje časti in po našem kazenskem zakonu (§ 497) kaznivo. Neka A. H. v Šiški je pred več leti bacila nekega tujega otroka — bilo je na ledu — v zadnjo tako močno, da je otrok padel in dobil pri tem take poškodbe, da je vsled teh umrl. Žena je bila obsojena in prestala, kot sama prizna, pošteno kazeno, šest let ječe. Med prepričanjem z neko svojo sosedo I. G. pa ji je ta očitala to kazeno, češ, če bi bila ti boljša, bi ne umorila otroka in ne bi bila zaprta. Ker je obtoženka očitavanje priznala in vsebujejo te besede predbacivanje prestane kazni, je obsodil sodnik obtoženko na 10 kron globe in v povračilo vseh kazenskih stroškov.

Razžaljeni čuk. Janeza Lebna iz Bizovika in Franca Zorca iz Stepanje vasi je ovdal pri kazenskem sodišču mladi France Janežič. Ker se je čutil v čukovskem navdušenju globoko užaljenega. Eden teh zločincev se je drznil mlademu fantiču reči kar trikrat zaporedoma čuk, čuk, čuk, drugi pa ga je prijel malo ostreje in mu očital, da je mlečnik in smrkavec. Oba obtoženca hudo delstvo lojalno priznata in razžaljeni čuk je dobil svoje zadoščenje v tem, da ju je sodnik obsodil. In s tem je bila rešena čast razžaljenega mladega fantiča, ki bo dobil gotovo posebno kolajno, pa ne iz svinjine, od svoje organizacije za svoje junaštvo.

Razne stvari.

* **Mlada ljubica.** Zavarovalni uradnik Malik, že priletel mož s kakimi 13.000 K letnega dohodka v Krakovu, je imel ljubavno razmerje z 18letno Jaskolsko, za katero razmerje je vedela tudi njena mati. V soboto je Malik dvignil 80.000 K, v nedeljo pa je umrl in so našli pri inventuri premoženja samo 25 K. Ker policija ni verjela, da bi bila 18letna deklica idealno zaljubljena v starega moža, je aretirala njo in njeno mater, ker sta vrhu tega na sumu, da sta Malika zastrupili.

* **Bančni rop.** Kakor poročajo iz Černovic, je prišlo predvečernjem zvečer več oboroženih ljudi v filijalko bančnega društva v Avstrijski Novoselici, grozilo bančnim nastavljenjem in odneslo 80.000 K v različnem denarju. Železniški uslužbenec so napravili lov na roparje. Ti pa so se jih ubranili s 30 strelji iz revolverjev ter pobegnili na Rusko.

* **Avtomobilska nesreča v Parizu.** K nesreči avtomobilskega omnibusa v Parizu se poročajo, da so našli pri preiskavi omnibusa, ki leži tri metre pod površjem Sene, da je popolnoma prazen. Doslej so potegnili iz vode 9 mrtvih in 10 ranjenih, 4 osebe še pogrešajo, najbrže pa je utonilo pri tej nesreči 16 oseb. Vzrok nesreče je bila neizkušnost soferja v prvi vrsti, v drugi vrsti pa prevelika ogradja pri mostu. Natančnejša poročila pravijo, da je bilo v omnibusu 26 oseb, izmed teh je 6 oseb utonilo, 15 je težko ranjenih in 5 oseb pogrešajo. Neki duhovnik je rešil 5 oseb. Med potjo v bolnico sta umrli še dve osebi, kar poviša število mrtvih in pogrešanih na 13. Utonili pa so trije otroci in 4 ženske.

Meglčevi posestvi na Glincah in v Šiški sta bili danes na dražbi prodani; prvo je kupila za 39.000 K »Ljubljanska kreditna banka«, drugo neka posojilnica za 46.000 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 29. septembra. V prvi seji državnega zbora se bo razvila draginska debata. Ministrski predsednik bo podal vladno izjavo tudi glede mesnega vprašanja. V tej seji bo prišlo na razgovor tudi boljšanje gmetnega stanja državnih uradnikov in nastavljenec.

Ministri krajani.

Dunaj, 29. septembra. Ministrski predsednik Gautsch je poklical člane nemškega Nationalverbanda za torek 3. oktobra h konferenci ter jim bo naznanil, da namerava sprejeti v kabinet dva ministra krajana nemškega in češkega. Šele novembra hoče sprejeti v kabinet tudi parlamentarne ministre. V četrtek ima ministrski predsednik Gautsch konferenco s Čehi.

Dunaj, 29. septembra. Če pride do imenovanja ministrov krajanov, imenujejo kot najresnejše kandidate od češke strani Pacaka in Maštalko, od nemške strani pa Pacherja.

Češki deželni zbor.

Praga, 29. septembra. V današnji seji češkega deželnega zbora je bil sprejet zakonski predlog, glede permanentnih komisij, nacionalno politične in šolske komisije. Na koncu se je Čehi utemeljevali svoj predlog za akcijo proti beži in je bil sprejet kompromisni predlog.

Odstop dalmatinskega namestnika.

Dunaj, 29. septembra. Kakor izve naš dunajski urednik iz zanesljivega vira, je cesar demisijo dalmatinskega namestnika Nardelija že sprejel.

Poljaki in Rusini.

Lviv, 29. septembra. Včeraj so imeli načelniki poljskih strank konferenco, na kateri so se zavzeli za to, da se med Poljaki in Rusini začne pogajanja glede poljsko-rusinske sprave v Galiciji.

Ruska notranja politika.

Petrograd, 29. septembra. Ministrski predsednik Kokovcev izjavlja, da je program ruske vlade utrditve finančnega in gospodarskega stanja Rusije. To pa je tagoče le tedaj, če se doseže sodelovanje ustavodajne korporacije.

Petrograd, 29. septembra. Minister za notranje zadeve je izdal na katoliške škofo okrožnico, v kateri jim prepoveduje objaviti papežev dekret, ki znižuje število praznikov.

Italijansko-turški konflikt.

Turčija odklonila italijanske zahteve.

Carigrad, 29. septembra. Vojna med Italijo in Turčijo je gotova stvar. Danes popoldne med 2. in 3. uro je potekel rok za odgovor Turčije na Italijanski ultimatum. Turški ministrski svet je sklenil odkloniti italijanske zahteve in podati vsem evropskim silam energičen protest proti italijanski noti. Mesto Carigrad je zelo razburjeno.

Carigrad, 29. septembra. Listi napadajo Italijo kot roparico in zločinsko kršiteljico mednarodnega prava. »Tanin« pravi: »Bojevati se hočemo in kruto maščevati nad Italijo.«

Izgredi proti Italijanom.

Rim, 29. septembra. Iz Carigrada poročajo o velikih izgredih proti italijanskim prebivalcem. Mnogo Italijanov je izbežalo iz mesta, druge zadržuje Turčija in odklanja tudi varstvo, ki je ponudila Rusija nad italijanskimi prebivalci.

Mir na Balkanu?

Dunaj, 29. septembra. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da se bo italijansko-turški konflikt omejil samo na Tripolitanijsko, in da ne bo segal na Balkan. Neitalijanski poslani in konzulati na Balkanu vidijo v tej izjavi garancijo, da se ohrani mir na Balkanu. Na drugi strani pa se zatrjuje, da se je Italija s to izjavo le salvirala, vendar pa da bo tudi tu storila vse, kar bo nji v prilog. V Albanijo je dospelo že mnogo italijanskega orožja in je bilo že raz-

deljeno med Albance. Med Albanci se širi huda protiturška agitacija.

Zelje avstrijskih klerikalcev.

Dunaj, 29. septembra. »Vaterland«, ki ima najožje stike z najvišjimi krogi poudarja potrebo, da se Avstrija o pravem času pobriga za balkanske razmere in ne zamudi ugodne prilike, ki se ji nudi ravno sedaj. Posebno ugodno bi bilo, če bi se Avstrija zvezala z Bolgarsko.

Skopje, 29. septembra. Tu vlada zaradi tripolitanskega vprašanja zelo mučno razpoloženje. General Džavid paša, poveljnik 7 armadnega zbora, ki je bil poklican, da napravi mir v Macedoniji je moral na brzojavno povelje takoj odpotovati.

Panika na carigradski borzi.

Carigrad, 29. septembra. Italijanski poslanik javlja, da je vsled italijanskega ultimata nastala na turški borzi prava panika.

Vtisk ultimata v Italiji.

Rim, 29. septembra. Italijanski ultimatum je napravil v Italiji najboljši vtisk. Italijanski listi so mnenja, da se bo posrečilo Italiji okupirati Tripolitanijsko brez vsakega strela.

Kaj namerava Grška?

Carigrad, 29. septembra. Grško zbira ob meji svoje vojaštvo. Tudi Rusija je poklicala vojaštvo ob Kavkazu pod orožje.

Carigrad, 29. septembra. Tu je razširjena vest, da obstoja med Italijo in Grško tajna pogodba, vsled katere bi Grška takoj, ko se začne bojne operacije, okupirala Kretu.

Carigrad, 29. septembra. Albanci hočejo proklamirati neodvisnost Albanije. Med Malisori in Miriditi so se vršile že konference glede proglasitve neodvisnosti Albanije. Oblasti se je polastil strah in zahtevajo takojšnjo vojaško asistenco.

Priprave in manevri Italije.

Rim, 29. septembra. Vrhovni poveljnik italijanske armade, ki gre v Tripolis, bo general Caneva. Poveljništvo nad mornarico pa bo prevzel admiral Aubry. 20 parnikov je pripravljenih, da odpluje v Tripolis.

Rim, 29. septembra. Dokler ni ekspedicijska polnoštevilna zbrana pred Tripolisom, se bo Italija omejila samo na blokado tripolitanske obali.

Velesile in konflikt.

Dunaj, 29. septembra. Zunanji minister je izjavil, da se bodo evropske velesile potrudile, da omeje konflikt med Turčijo in Italijo samo na Tripolitanijsko in da ta konflikt ne izkove drugih konfliktov niti v Aziji, niti na Balkanu.

London, 29. septembra. »Daily Graphic« poroča: Angleški diplomatični krogi so mnenja, da Turčija svojih represalij ne bo omejevala samo na Italijo, marveč, da bo skušala nadomestiti svojo izgubo v Tripolitanijski s tem, da okupira grško Tesalijo. To bi ustvarilo za evropske velesile zelo težavno situacijo.

Nevarnost za celo Evropo.

London, 29. septembra. Angleško časopisje presoja italijanski ultimatum zelo neugodno. Listi trdijo, da pride lahko v Turčiji do protirevolucije in da ima lahko italijanska ekspedicijska v Tripolis za celo Evropo katastrofalen pomen.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. septembra: Klotilda Podreberšek, hči mestnega policijskega nadstražnika, 1 leto, Trnovska ulica 3. — Janko Colnar, mestne hranilnice oficijal, 30 let, Wolfova ulica št. 1. — Marjeta Zumer, usmiljenka, 32 let, Radečkova cesta 11. — Marija Senkine, posestnikova žena, 43 let, Radečkova cesta 11. — Karel Klemenčič, bivši trgovski pomočnik, 64 let, Japljeva ulica 2.

V deželni bolnici:

Dne 27. septembra: Fran Kuko-
vič, mestni policijski stražnik, 37 let.
— Marija Kregar učenka, 10 let.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 28. septembra 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911. 50 kg 11.84
Pšenica za april 1912 50 kg 12.12
Rž za oktober 1911 50 kg 10.10
Koruza za maj 1912 50 kg 8.39
Oves za oktober 1911 50 kg 9.39

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 27. septembra 1911.

Maščobni papirji.	Denarji	Diagonali
4% majeva renta	91.65	91.85
4% srebrna renta	94.85	95.05
4% avstr. krona renta	91.65	91.85
4% ogr.	90.30	90.50
4% kranjsko deželno posojilo	94.10	95.10
4% k. o. češke dež. banke	97.50	98.50

Srečke.	417.85	429.85
Srečke iz 1. 1860 1/2	603.—	615.—
„ 1864	304.—	316.—
„ 1868	293.—	299.—
„ 1872	272.—	278.—
„ 1876	246.—	252.—
„ 1880	501.—	513.—
„ 1884	500.—	512.—
„ 1888	81.—	87.—
„ 1892	70.—	76.—
„ 1896	44.75	50.75
„ 1900	35.50	39.50
„ 1904	238.50	241.50

Valute.	455.—	465.—
Ljubljanske kreditne banke	639.50	640.50
Avstr. kreditnega zavoda	536.—	537.—
Dunajske bančne družbe	112.60	113.60
Državne železnice	728.50	729.50
Alpine-Montani	807.50	808.50
Češke sladkorne družbe	311.—	312.—
Zivnostenske družbe	279.50	280.50

Cekini.	11.39	11.43
Mark	118.05	118.25
Frank	96.—	96.15
Libre	94.70	94.90
nyblji	255.—	255.75

Zelo priporočljivo je

da se pregleda pred nakupom raznovrstnih porabnih in darilnih predmetov moj bogato ilustrirani glavni katalog z ca. 4000 slikami, katerega pošljem na zahtevo vsakomur zastoj in poštne stroje.

C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, Most št. 1169, Češko

Miss Farler 3314

English lessons

Dalmatinova ulica 7. II. nadstr.
Ustmeno vsak dan od 6—7 popoldne.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Konkurenčna ura budilka

amerikanskega sistema, idoča v vsaki legi, trpežna, dobre kakovosti, z triletnim pisnim jamstvom, da gre dobro in pravilno, K 2.90, 3 kom. K 8; s kazalom, ki se po noči svetli komad K 3.30, 3 kom. K 9. Ila kakovosti K 2.50, s kazalnikom, ki se po noči svetli K 2.80. — Nikak riziko! Zamenja dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se naprej denar pošlje, priznava jako zmožna stvarna trdka **Prva tovarna ur Jan Konrad c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1169, Češko.** — Bogato ilustriran glavni katalog z ca. 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Stanovanje

Ceno se odda v novi hiši ob poti v Rožno dolino dvoje stanovanj in sicer eno z dvema sobama, predsobo, kopalnico in pritliklinami, drugo tudi z dvema sobama, predsobo in poselsko sobo. K stanovanju spada tudi del vrta. Odda se za november. 3214

Več se izve pri **blagajniku Kranjske stavbinske družbe.**

Ljubljana
Privoz št. 4.

FRAN KAVČIČ

Ljubljana
Privoz št. 4.

gostilničar in posestnik
si dovoljuje naznanjati slav. občinstvu otvoritev novo sezidanega modernega zimskega

KEGLJISČA

v soboto 30. septembra, ter vljudno vabi prijatelje kegljanja.
Za dobro pijačo, mrzla in gorka jedila je najbolje skrbjeno. 3341

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-2 Srednji letni tlak 767.6 m

septom.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetovi	nebo
28.	2. pop.	739.3	20.7	sl. jzah.	jasno
29.	9. zv.	738.8	14.0	sl. jzah.	oblačno
29.	7. zv.	738.3	10.3	—	dež

Srednja včerašnja temperatura 14.7°, norm. 13.1°. Padavina v 24 urah 1.5 mm.

Največja nevarnost avtomobilnega športa

ni ravno v možnosti nezgode, nego v verjetnosti resne prehladitve. Zlasti se tej nevarnosti izpostavljene dame in bi zatorej morale pri avtomobilni vožnji vselej tudi vzeti seboj skatljico sodenskih mineralnih pastil (Fayevih pristnih). Pastilje varujejo sluznice v ustih in vratu proti vplivu ostrega zraka in prahu in hitro odstranijo vsako dražljivost. Skatljica stane K 1.25. Pazite, da ne dobite ponaredeb.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Prodajalka

išče primerne službe. Vešča je mešane in manufakturne stroke in gre v mesto ali na deželo. Ponudbe „Dobra moč“, Ljubljana, poštneležeče. 3313

2 sobi na ulico

lepo meblovani, s posebnim vhom, se takoj oddasta. 3151

Električna luč in centralna kurjava. Dalmatinova ulica 10, visoki parter.

Odvetniškega kandidata

z najmanj štiriletno sodno in odvetniško prakso, Arijca, slovensčine zmožnega, če mogoče s substitucijsko pravico pred sodnimi dvori, išče za vstop s 1. decembrom 1911 ali tudi prej odvetnik dr. Julij Feldbacher v Mariboru. — Ponudbe z navedbo porabe in zahtevo plače. 3301

Zaradi smrti se odda takoj dobro idoča

gostilna in trgovina

najkasneje s 15. oktobrom. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda« 3326

Smirenske imit. stenske preproge.

St. 2097, la kakovost, na obeh straneh popolnoma enaka različnih vzorcev, n. pr. srne, tiger, lisica, labod, gnom, lev, pes 2 papigi, v lepih barvah, okoli 100 cm širok, 200 cm dolg, komad samo K 5.90. — St. 2098, isti vzorci n. pr. srna, jelen, lev, lešč, pes, 90 cm širok, okoli 180 cm dolg, samo K 4.80. Največja izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih posteljnih odelj, koitrov itd. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali denar nazaj. Razpošiljalnica **JAN KONRAD**, c. in kr. dvorni dobavitelj Most št. 1169 (Češko). Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko. 2923

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 610.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.